

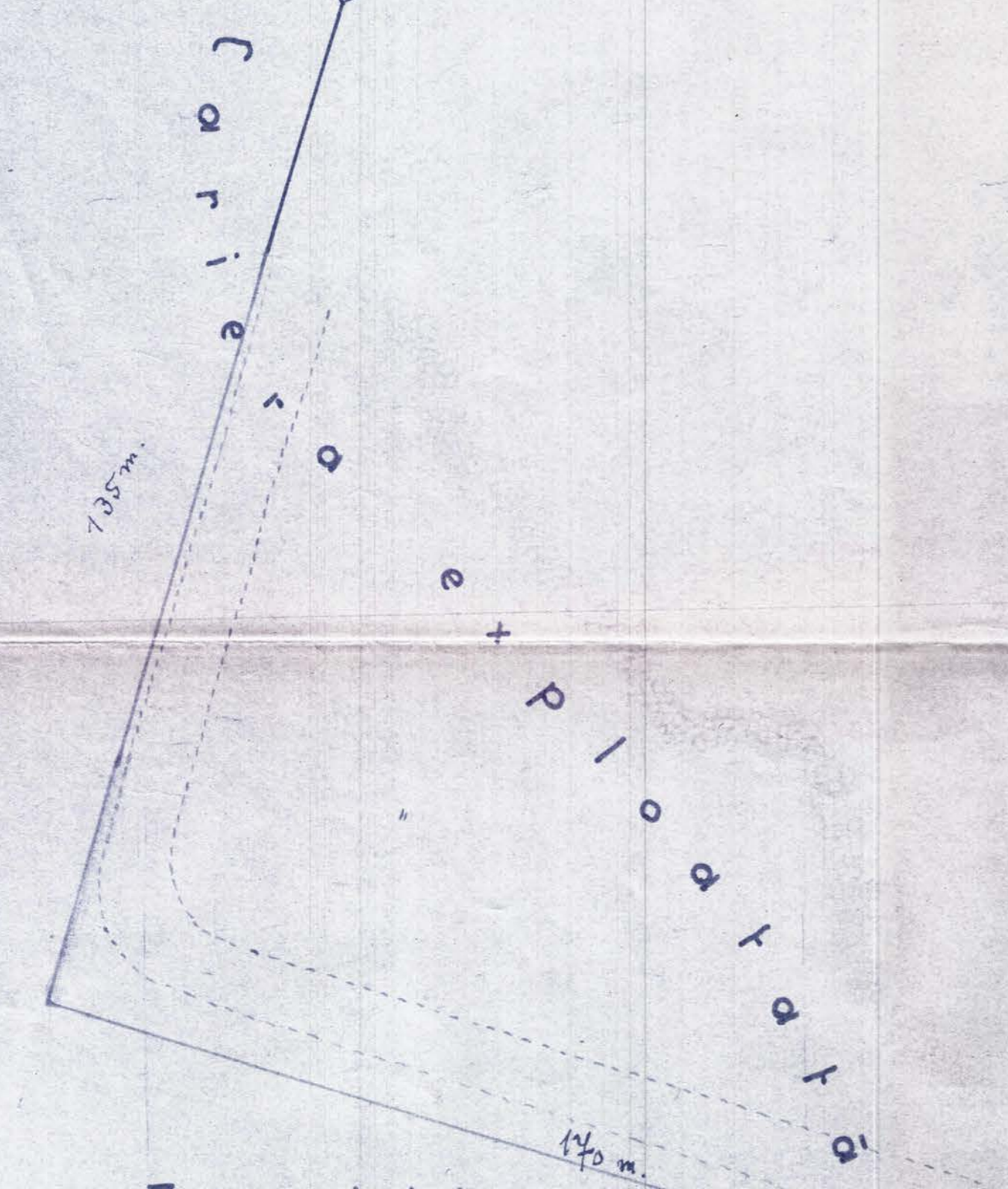
Turnul de NV.
"Puntea"
35m.
Fundament de turn

130m.
Poarta cetății turcești

D. M. I.
ARHIVA
MONUMENTE ISTORICE
NR. FILA 18

Fundament de turn

- Zid complet descoperit.
- Margine de zid.
- - - Traseul probabil al cetății turcești după harta 1/20.000 din 1882-83.
- Traseul posibil al cetății romano-bizantine.

Scara 1/500.

Zidul de SV.
Poarta de Gra
Capătul de S. al curtinei E.
Zid izolat

50m.

Societatea

No. 209

1938 luna Octombrie ziua 6

SUBINSPECTORATUL P. P. TULCEA

SUBCENTRUL MĂCIN

CĂTRE

Excelența Sa dl

Profesor Universității
Nicolae Iorga
București

Am onoare să comunica
descoperirea urmelor fostei
cetăți "Arubium".

Descoperirea sa făcut în
modul următor:

La vest de orașul Măcin
se află cariera de exploatare
piatră "Granitul".

Această carieră se află pe
locul unde a fost cetatea
română "Arubium".

Exploatarea se a ajuns
cu distingerea până la zidurile
cetății ce au o lungime de
câteva sute de metri, înalte de
5-7 metri și groase de 2 m.

Aceste ziduri sunt construite din
blocuri de piatră diferită; calcar,
granit și marmură. Pietrele sunt
legate între ele cu mortar roman.

Printre pietrele zidului, unele au
inscripții. Tot în zid s'a găsit un
bazorelieu de marmură albă pe care
e sculptat un copil și un câine,
precum și câteva litere.

Pentru a nu se distinge zidul și
pietrele cu inscripții, respectiv să nu
interveniți locul în drept
se opri exploatarea pe această porțiune
până va veni un specialist să constate
valoarea istorică a celor găsite.

ARHIVA
D. M. I.
S. P. M. A. C. I. N.

Excedente de
Poate că au venit când ne-am
adresat Domniei - voastre.

Am făcut această spe a se
interveni mai grabnic pentru
opinea exploatarea, deoarece ei
ce conduc cariera nu vor să
înțeleagă ce crimă fac distru-
gând aceste relicve istorice atât
de necesare și scumpe neamului
nostru.

Mulțumindu-vă pentru atenția
ce cred că veți da comunicării
mele, tin să vă aduc prinoul
meu de recunoștință și asigurarea
deosebitului respect ce vă port.

Comand. Subcentrului P. P. Măcin

Locotenent rezervă,
Juvățător

Constantin A. Popa.

40-1-939
2124 * 29 AUG 1939
REGISTRATURA

MINISTERUL EDUCAȚIUNII NAȚIONALE

MUZEUL NAȚIONAL DE ANTICHITĂȚI

FUNDAT ÎN ANUL 1864

BUCUREȘTI — Nr. 11, STRADA VICTOR EMANUEL III

D.M.I.
ARHIVA
MONUMENTE ISTORICE
NR. FILA 2

Nr. 287 / 19 August 1939.

*Se interesează urgent
la Tribunalul Suceava și la Min. de Interne.*

*Am intrat în telefon pe 19 Aug 1939
cu semnal de urgență. În cursul primăverii acestei
anului s-a primit de la muzeele din Nordul Dobrogei, am con-
statat că cetatea Arrubium, situată chiar lângă orașul
Măcin, este pe cale de a dispărea. Punctele de piatră pe
care se află cetatea și care este proprietatea comunei
a fost concesionat spre exploatare Firmei Daniel
(S.A. R. "Granitul") și încă din primăvară un colț
al cetății fusese surpat odată cu granitul scos de dede-
supt. M'am adresat atunci autorităților locale ca să pună
capăt acestui vandalism, dar deoarece concesionarul se
bazează pe un contract, cu toată bunăvoința care mi s'a
arătat, autoritățile nu au putut împiedica faptul. Deaceia-
mă adresez Domniei Voastre rugându-vă călduros să inter-
veniți cât mai grabnic și mai energic ca să se împiedi-
că această rușinoasă distrugere a ureia din mărturiile
de seamă ale stăpânirii romane în Dobrogea. Pentru acea-
sta ar fi nevoie să se ceară exproprierea terenului cetă-
...*

*Am intrat în telefon pe 19 Aug 1939
cu semnal de urgență. În cursul primăverii acestei
anului s-a primit de la muzeele din Nordul Dobrogei, am con-
statat că cetatea Arrubium, situată chiar lângă orașul
Măcin, este pe cale de a dispărea. Punctele de piatră pe
care se află cetatea și care este proprietatea comunei
a fost concesionat spre exploatare Firmei Daniel
(S.A. R. "Granitul") și încă din primăvară un colț
al cetății fusese surpat odată cu granitul scos de dede-
supt. M'am adresat atunci autorităților locale ca să pună
capăt acestui vandalism, dar deoarece concesionarul se
bazează pe un contract, cu toată bunăvoința care mi s'a
arătat, autoritățile nu au putut împiedica faptul. Deaceia-
mă adresez Domniei Voastre rugându-vă călduros să inter-
veniți cât mai grabnic și mai energic ca să se împiedi-
că această rușinoasă distrugere a ureia din mărturiile
de seamă ale stăpânirii romane în Dobrogea. Pentru acea-
sta ar fi nevoie să se ceară exproprierea terenului cetă-
...*

DOMNIEI SALE

DOMNULUI PREȘEDINTE AL COMISIUNII MONUMENTELOR ISTORICE.

ții (împreună cu subsolul), lucru care s'ar putea
obține cu ușurință el fiind proprietatea orașului Măcin.

Pentru a salva ceiace se mai poate salva, am cerut
pentru luna Septembrie premilitari cu cari voi începe să-
parea cetății, fapt care ar arăta mai mult localnicilor
interesul pe care știința românească îl poartă acestei
așezări romane.

Vă rog să primiți, Domnule Președinte, încredin-
țarea deosebitei mele considerațiuni,

D. R. E. C. T. O. R.,

S. Lambino

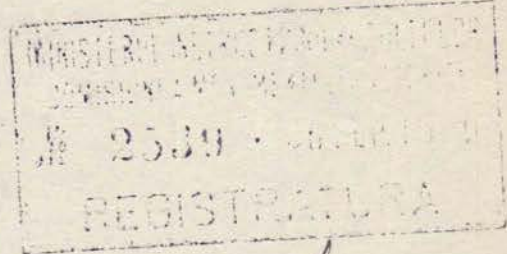
ROMANIA *40-1-939*
ȚINUTUL DUNĂREA DE JOS

CABINETUL REZIDENTULUI REGAL

Domnului Președinte al Comisiunii
Monumentelor Istorice
Ministerul Cultelor și Artelor
BUCUREȘTI
Str. G-1 Berthelot Nr. 28, S. II

Dosarul și Nr. Dvs.: Data Dvs.: Dosarul și Nr. nostru (a se repeta în răspuns): Data:

Donoșanese
J. J. J.
Privește:

No. 24452 din *22* Septembrie 1939

N=2124
La adresa dv. *din 9* Septembrie a.c., avem onoarea a vă răspunde că încă dela 22 August am luat toate măsurile - printr'un delegat al Ținutului, prin Comandantul Legiunii de Jandarmi Tulcea, Primarul orașului Măcin și șeful poliției locale - ca distrugerea dela Arrubium să înceteze.-

Anexăm în copie raportul prezentat de delegatul Ținutului.-

Primiți, vă rugăm, Domnule Președinte, încredințarea deosebitei noastre considerațiuni.-

REZIDENT REGAL

Karst. L. Jivan

2361/940

C O P I E

SERVICIUL CONTENCIOS

R E F E R A T

1939 August 24

TINUTUL DUNAREA DE JOS

No.21694 din 24 August 1939

REGISTRATURA GENERALA

24.VIII.939

O copie de pe procesul-verbal se va înainta d-lui Profesor Lambrino, spre a dispune conform legii Monumentelor Istorice.-

(ss) M.Miloteanu

E X C E L E N T A,

Conform delegației Excelenței Voastre No.21477 din 22 August a.c., am onoare a referi următoarele:

M'am deplasat imediat în comuna Măcin, județul Tulcea, după ce am luat contact cu autoritățile locale și cu d-l Comandant al Legiunei de Jandarmi Tulcea, am luat dispozițiunile ce se impuneau de situația dela fața locului și pe care dispozițiuni și constatări le-am consemnat într'un proces-verbal semnat de toți cei prezenți și pe care am onoarea a-l atașa - în original - la prezentul referat.-

SEF DE SERVICIU Cl.I

Avocat (ss) N.Cojocaru

p.conformitate,

H. Irușu

Excelenței Sale

D O M N U L U I REZIDENT REGAL AL TINUTULUI DUNAREA DE JOS

G A L A T I

- PROCES - VERBAL -

Astăzi 23 August 1939

Subsemnatul Nicolae Cojocaru, avocat șef de serv. cl. I-a în Contenciosul Central al Ținutului Dunărea de Jos, conformându-mă delegației Excelenței Voastre Nr. 21477 din 22 August 1939, m'am deplasat în comuna Măcin în ziua de 23 August. Sosind la Pretura plășii, la ora 10 1/2, am găsit prezinte pe d-l Maior Popa Ioan, Comandantul legiunei de jandarmi al jud. Tulcea, care fusese la timp înștiințat despre scopul prezentării noastre.-

Împreună cu d-sa am mers la primăria orașului unde am găsit pe d-l Primar Constantin Chivulescu și împreună cu d-sa cum și cu d-l Sef al poliției locale Vasile Avramescu, însoțiți cu toți de șeful de exploatare al carierei, M. Fătu am mers la fața locului.-

În partea dealului, deasupra căruia să află ruinele cetății Arrubium dinspre Dunăre am găsit lucrători cari lucrau la bolovani mari dărâmați, iar alții făceau găuri în deal pentru a pune dinamita.-

Atrăgându-le atențiunea de ce mai continuă exploatarea din moment ce Excelența Sa a ordonat încetarea lucrării, șeful de exploatare a căutat să ne explice că în locurile unde exploatează au avut voie ca să lucreze și că în tot cazul nu poate periclita zidurile care se află deasupra dealului.-

Atât d-l maior cât și subsemnatul am constatat totuși că dacă s'ar dărâma din deal acolo unde în momentul sosirii noastre se fixa dinamita s'ar periclita stabilitatea ruinelor care se văd cu ochiul liber și poate și altele cari sunt în momentul de față acoperite cu pământ.-

În fața acestei situațiuni și conform delegațiunei ce am primit de acord cu d-l Maior Comandant al legiunei, d-l primar al orașului Măcin și în asistența șefului poliției locale care a luat act și va executa am dispus următoarele:

1.- Se va sista imediat introducerea dinamitei și dărâmării din deal a pietrei pe toată fața dealului dinspre Dunăre începând de la locul unde este instalată industria de

. / .
fărămat piatra și până la casa mică albă proprietatea carierii
situată în partea orașului.-

2/.Lucrătorii pot până la noi dispozițiuni să ridice piatra
care este deja dărâmată din deal cum și să fărâme cu dinamita
blocurile mari, care sunt la poalele dealului spre a le căra.-

3/.S'au luat dispozițiuni ca d-l primar al comunei res-
pective și d-l șef al poliției locale pe propria lor răspundere
să se îngrijească prin punerea gardienilor de pază, spre a nu
se mai dărâma nici un bloc de piatră din deal.-

4/.Toate măsurile pe care le-am luat și care sunt consemnate
în prezentul proces-verbal, sunt luate pe baza delegației Exce-
lenței Voastre și a art.40 din reg.pentru descoperirea monumen-
telor și obiectelor antice, publicat în M.O. Nr-237 din 28 Ian.
1892 și pe baza Decretului lege din 29 Iulie 1919 publicat în
M.Of. nr.82 din 29 Iulie 1919.-

Câte un exemplar de pe prezentul proces-verbal am înmănat
următorilor șefi de autorități:

D-lui Maior Comandant al legiunei de jandarmi; d-lui
Primar al orașului Măcin; d-lui șef al Poliției locale; unul
pentru pretura respectivă;

Drept carea am încheiat prezentul proces-verbal, semnându-l
după cum urmează:

Delegatul D-lui Rezident Regal

Sef de serviciu cl.I

Avocat, (ss) N.Cojocaru

Comandantul legiunei de jand

al județului Tulcea

Maior (ss) Ion Popa

Primarul orașului Măcin

(ss) Const.Chivulescu

Seful Poliției Măcin

Comisar (ss) Vasile Avramescu

p.conformitate,

h. Brucătu

No. 12319

Cerna-Vodă, 1939 luna sept. ziua 2

Grupul 2 Grăniceri Pază

MINISTERUL ^{către} CULTELOR ȘI ARTELOR

Direcțiunea Monumentelor Istorice.

La adresa Domniei Voastre Nr.2031 din 12 August 1939, am onoare a comunica :

Cum, murdăriile dela templul roman erau făcute de lucrătorii fabricii de ciment " PORTLAND ", cu adresa Nr.12.319 crt am pus în vedere fabricii :

- să curețe locul,
- să facă împrejmuire pentru a nu mai putea intra lucrătorii,
- să dea ordine șefilor de echipe să supravegheze pe lucrători.

Cu adresa Nr.12319/1939 am pus în vedere și Căpitaniei Portului Cerna Vodă, ca să pună în vedere barcagiilor și hamalilor ca oricine va fi prins de către grăniceri făcând murdărie, se va da în judecată.

Față de măsurile luate de Grup, locul s'a împrejmuit și curățit, deși nu cade în sectorul de pază al pichetului din port, totuși față de însemnătatea acestui monument, grupul a luat măsurile de mai sus și s'a dat în paza pichetului nostru din port.

COMANDANTUL GRUPULUI 2 GRANICERI PAZA

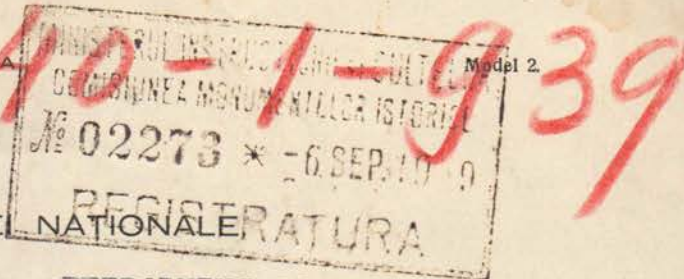
LOCOT. COLONEL

Isaia Popa.

DC

MINISTERUL ECONOMIEI

NATIONALA PETROLULUI SI A CELELOR

DIRECTIUNEA MINERELOR

Adresa postală:
Calea Victoriei Nr 133, București IIIAdresa telegrafică:
M. Ec. N., Dir. MinelorEXPLOATARI MINIERE
Telefon: 44200DIRECTIA COMISIUNII MONUMENTELOR
ISTORICE din52070 *-4.SEP.1939 D.M.I.
ARHIVA
MONUMENTE ISTORICE
NR. FILA 7

MINISTERUL CULTELOR SI ARTELOR

BUCURESTI

Strada G-ral Berthelot No.30

Dosarul și Nr. dv.:

Data dv.:

Dosarul și Nr. nostru: (a se repeta în răspuns)

Data:

Privește:

1/9/939

*S. face delegatie
din prof. Lamboni si din Sr. Bolni
Se cere si arhivare
dir. instructiv*

Inspectoratul Minier Buzău ne comunică cu raportul No.911/28/
8/939 că din ordinul Inaltului Rezydent Regal al Tinutului Dunării de
Jos, exploatarea carierii "DEALUL CETATII" din comuna Măcin, concesionată
societății miniere "GRANITUL" a fost oprită, sub pază polițienească.

Motivul acestei sistări a lucrărilor este, - după cum reese din
procesul verbal încheiat de Dl Niculae Cojecaru, avocat al Contenciosului
Tinutului Dunării de Jos, anexat la acel raport, - că continuarea exploa-
tării, așa cum s'a făcut până acum, prejudiciază stabilitatea ruinelor
cetății ARRUBIUM care se află pe dealul și în massivul unde se exploatează
granit din cariera "DEALUL CETATII".

Această carieră fiind una din cele mai importante din punct de
vedere al exploatării granitului, iar sistarea lucrărilor de exploatare
aducând pagube societății concesionare, cu onoare vă rugăm să binevoiți
a dispune ca, în interesul conservării rămășițelor cetății ARRUBIUM, să
desemnați un delegat din partea Comisiunii Monumentelor istorice care
în unire cu șeful Inspectoratului Minier Buzău să stabilească o zonă
de protecție conform art.59 din Legea Minelor.

DIRECTOR,

SEFUL SERVICIULUI,

R. C. Tădeanu

D.M.I.
ARHIVA
MONUMENTE ISTORICE
NR. FILĂ 8

D-lor Profesori S.Lambrino
Em.Coliu

13 SEP. 1939

~~13 SEP. 1939~~

Loco

2273

Avem onoare a vă face cunoscut că sunteți delegat
de această comisiune ca împreună cu șeful Inspectoratului
Minier-Buzău, să binevoiți a delimita o zonă de
protecție pentru protejarea ruinelor cetății Arrubium.

În vederea acestui scop, vă trimitem în copie
adresa Ministerului Economiei Naționale - Direcția Mi-
nelor, Nr.52070 din 4 Septembrie a.c.

P R E S E D I N T E,

S E C R E T A R - D I R E C T O R G E N E R A L,

503 SEP. 1939

Ministerului Cultelor și Artelor
Serviciul Contenciosului

2273

Domnule M I N I S T R U,

Avem onoare a vă trimite în copie adresa Ministerului Economiei Naționale - Direcția Minelor Nr.52070 din 4 Sept.1939, rugându-vă să binevoiți a ni comunica avizul Dvs.

SECRETAR-DIRECTOR GENERAL.

MINISTERUL INTERNELOR

DIRECȚIUNEA Ad-ției de Stat

DOMNULUI
 PRESEDINTE AL COMISIUNEI MONUMENTELOR
 ISTORICE.-
 MINISTERUL CULTELOR SI ARTELOR.-

020102 A13 MOE 1939

Dosarul și Nr. dv.

Data dv.

Dosarul și Nr. nostru (a se repeta în răspuns)

Data

Privește:

Acte

In referire la adresa Dvs. No.2124/939, avem onoare a vă înainta, în copie, adresa Tinutului Dunărea de Jos No.25199/939, cu privire la măsurile luate pentru a se feri de distrugere, rămășițele din vechea cetate română Arrubium, situată în apropierea orașului Măcin.-

MINISTRU,

Stefan C. Masaru

Director,

Stefan C. Masaru

ref. 2361/940

C O P I E depe adresa Tinutului Dunărea de Jos, cu No.25199
din 1 Noembrie 1939, către Ministerul de Interne.-

Referindu-ne la adresa Dvs. No.17751 A/939, avem onoare a
vă comunica următoarele relațiuni:

Tinutul Dunărea de Jos, în apărarea de a nu fi distrusă
cetatea Arrubium, încă dela data de 23 August 1939, a luat urmă-
toarele măsuri:

1/ A oprit introducerea dinamitei și dărâmării din deal a
pietrei pe toată fața dealului dinspre Dunăre, începând dela locul
unde este instalată industria de fărâmat piatra a Soc. "Granitul",
și până la casa mică albă, proprietatea carierii, situată în partea
orașului.-

2/ Lucrătorii vor putea până la noi dispozițiuni- să
ridice piatra, care era deja dărâmată la data de 23 August a.c.,
cum și să fărâme cu dinamită blocurile mari care sunt la poalele
dealului, spre a le căra.-

3/ S'au dat dispozițiuni ca Dl. primar al comunei Măcin
și Dl. șef al poliției locale, pe propria lor răspundere să se
îngrijească, prin punerea gardienilor de pază, spre a nu se mai
dărâma nici un bloc de piatră din deal.-

Se menționează că în această afacere, s'a mai făcut o
cercetare de către Dl. Inspector Romanescu din Ministerul Econo-
miei Naționale.-

p.Rezident Regal

(ss) Miloteanu

p.Conf.

C. Valenciu

1) D. M. I. al
Internelor
Lor

2) Rezidenta Rezată
a Tribunalului
Judecătoresc de J. P.
Localitate

plus Carton 40-1-93

N. 2124 / 1939

D. M. I.

Cetatea Iubium, situată chiar lângă orașul Măcin, este pe cale de a dispărea.

Încă din primăvară un colț al cetății ^{acoperit} fusese purtat odată cu grantul p. s. de Oledespt.

Muntele de piatră pe care se află cetatea este proprietatea orașului Măcin, a cărui ~~Comuni~~ ^{Comuni} autorități au ~~se~~ ^{convenționat} spre exploatarea piatră Firmii Firmei Daniel S. A. M. R., ^{Comunitate}

Pe baza Legii de Conservare și Restaurare

Pe baza legii de Conservare și Restaurare Monumentelor Istorice, ~~și~~ ^{și} față de neînțelegerea distrugerii a celei noi de seamă dovezi de stăpânire română la jumile Judecătoresc, avem onoare a vă ruga să binevoiti a da dispozițiunile categorice de oprire acestei distrugerii.

Binevoiti - - - - -

R.

idem pentru
Rezidenta

va cu

40-1-940

Domnului Președinte al Comisiunii
Mixte Pentru Aplicarea
Tratatului cu Bulgaria
Delegația Română

2361

7 DEC. 1940

Domnule Ministru,

La adresa Dumneavoastră cu Nr. 633 din 23 Noem-
vrie a.c. către această Comisiune și către Ministe-
rul Educației Naționale Cultelor și Artelor, avem
onoare a vă trimite în copie actele enumerate pe
verso, privitoare la măsurile ce a luat Ministerul
Internelor pentru a feri de distrugere vechea ce-
tate romană Arrubium, situată în apropierea ora-
șului Măcin.

Binevoiți a primi vă rugăm, Domnule Ministru,
asigurarea deosebitei noastre considerațiuni.

Președinte,

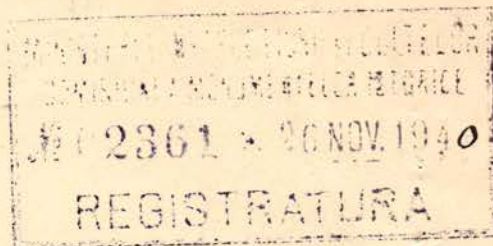
Secretarul Comisiunii,

COMISIUNEA MIXTĂ
PENTRU APLICAREA TRATATULUI
CU BULGARIA
DELEGAȚIUNEA ROMÂNĂ

Nr. 633

Anexe : 1

București, 23 Noembrie 1940

DOMNUL DIRECTOR,

Cu ocazia unei vizite întreprinse în Dobrogea de această Comisiune ni s'a adus la cunoștință cele conținute în nota alăturată a D-lui Consilier Zarifopol.-

Vă rugăm să binevoiți a dispune să se cerceteze cazul și în caz că chestiunea depinde de alte autorități a ne semnala unde urmează să mai facem vr'o intervențiune.-

PRESEDINTELE COMISIUNEI

Ministru

25.XI.1940

*Se cere totuși vechile noastre
intervenții în această chestiune
și se comunită urgent*

V. Borău

(N.Dianu)

COMISIA MONUMENTELOR ISTORICE.

Măcin, 20 Noembrie 1940.

NOTA DE SERVICIU

Deasupra localității Măcin se află resturile cetății romane "Arubium" care prezintă un incontestabil interes arheologic. De altfel săpături pentru punerea la iveală a acestor urme ale trecutului roman au fost întreprinse, cu oarecare succes, de D-nii profesori Lambrino și Giurescu din București care au scos la lumina zilei ziduri precum și morminte romane aproape intacte.-

Ori, fără a se ține cont de aceste vestigii ale trecutului, două societăți asociate "Turcoaia" și "Granitul" de creațiune recentă, exploatează fără milă granitul și quartzul din care este formată colina pe care este așezată zisa cetate romană, făcând astfel să se surpe atât zidurile descoperite, cât și tezaurile istorice care n'au fost scoase încă la iveală.-

Aceste societăți au ca proprietari și principali acționari pe frații Ghenciu, de origină bulgară, din Brăila, precum și alte personalități politice influente.

Ar fi poate bine venită o intervenție din partea autorităților noastre competente pentru a se pune capăt exploatării acestor două societăți, lăsând colina deasupra Măcinului, pe care se află cetatea "Arubium", exclusiv cercetărilor arheologice întreprinse cu atâta succes.-

ss. E.Zarifopol.

40-1-939

Copie de pe adresa Nr. 20102 din 13 Noembrie 1939 a Ministerului Internelor Direcțiunea Administrației de Stat către Comisiunea Monumentelor Istorice.

In referire la adresa Dvs. cu Nr.2124/1939, avem onoare a vă înainta , în copie , adresa Tinutului Dunărea de Jos Nr. 25199/1939, cu privire la măsurile luate pentru a se feri de distrugere , rămășițele din vechea cetate romană Arrubium, situată în apropierea orașului Măcin.
p.Ministru (ss) Indescifrabil

Director, (ss) Indescifrabil

Pentru conformitate cu originalul,

L. S. Covitanu

D. M. I.
ARHIVA
MONUMENTE ISTORICE
NR. FILĂ 15

Copie de pe adresa Tinutului Dunărea de Jos, cu Nr.25199 din 1 Noembrie 1939, către Ministerul de Interne.

Referindu-ne la adresa Dvs. No.17751 A/1939, avem onoare a vă comunica următoarele relațiuni:

Tinutul Dunărea de Jos , în apărarea de a nu fi distrusă cetate a Arrubium, încă dela data de 23 August 1939, a luat ~~măsurile~~ următoarele măsuri:

1. A oprit itroducerea dinamitei și dărâmării din deal a pietrei de pe toată fața dealului dinspre Dunăre, începând dela locul unde este instalată industria de făâmat piatra a Soc. " Granitul", și până la casa mică albă, proprietatea carierii, sitaată în partea orașului.

2. Lucrătorii vor putea până la noi dispozițiuni- să rûdice piatra, care era deja dărâmată la data de 23 August a.c., cum și să fărâme cu dinamită blocurile mari care sunt la poalele dealului, spre le căra.

3. S'au dat dispozițiuni ca d-l Primar al orașului Măcin și d-l șef al poliției locale, pe propria lor răspundere să se îngrijească prin punerea gardienilor de pază , spre a nu se mai dărâma nici un bloc de piatră din deal.

Se menționează că în această afacere, s'a mai făcut o cercetare de către d-l Inspector Romanescu din Ministerul Economiei Naționale.

p. Rezident Regal,
(ss) Miloteanu

Pentru conformitate cu originalul,

L. S. Covitanu

II

Copie de pe adresa Nr. 287 din 19 August 1939 a Muzeului Național de Antichități din București către Comisiunea Monumentelor Istorice.

40 - 1 - 939

Domnule Presedinte,

D. M. I.
ARHIVA
MONUMENTE ISTORICE
NR. FILĂ 10

În cursul primăverii acesteia, ducându-mă în inspecție la cetățile romane din Nordul Dobrogei, am constatat că cetatea Arrubium, situată chiar lângă orașul Măcin, este pe cale de a dispărea. Muntele de piatră pe care se află cetatea și care este proprietatea comunei a fost concesionat spre exploatare Firmei Daniel (S.A.R.) "Granitul" și încă din primăvară un colț al cetății fusese surpat odată cu granitul scos de dedesupt.

M'am adresat atunci autorităților locale ca să pună capăt acestui vandalism, dar deoarece concesionarul se bazează pe un contract, cu toată bunăvoința care mi s'a arătat autoritățile nu au putut împiedica faptul. De aceea mă adresez Domniei Voastre rugându-vă călduros să interveniți cât mai grabnic și mai energic să se împiedice această rușinoasă distrugere a uneia din mărturiile de seamă ale stăpânirii romane în Dobrogea.

Pentru aceasta ar fi nevoie să se ceară exproprierea terenului cetății (împreună cu subsolul) lucru ce s'ar putea obține cu ușurință, el fiind proprietatea orașului Măcin.

Pentru a salva ceea ce mai poate salva, am cerut pentru luna septembrie premilitari cu cari voi începe săparea cetății, fapt care ar arăta mai mult localnicilor interesul pe care știința românească îl poartă acestei așezării romane.

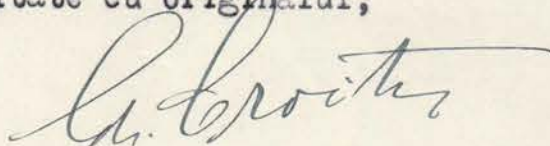
Primiți vă rog, Domnule Președinte, încredințarea deosebitei mele considerațiuni.

Director, (ss) S. Lambrino

Se intervine urgent la Tînutul Dunărea și la Ministerul de Interne.

(ss) V. Brătulescu

Pentru conformitate cu originalul,

40-1-939

Copie de pe adresa Nr. 2124 din 9 Septemvrie 1939 către Ministerul Internelor și Rezidența Regală a Tinutului Ducăria de Jos Galați:

ARHIVA
MONUMENTE ISTORICE
NR. FILĂ 17

Domnule Ministru,

Cetatea Arrubium, situată chiar lângă orașul Măcin, este pe cale de a dispărea.

Încă din primăvară, un colț al acestei cetăți fusese surpat odată cu granitul scos de dedesupt. Muntele de piatră pe care se află cetatea este proprietatea orașului Măcin, ale cărei autorități au concesionat spre aprobare piatra, Firmei Daniel (S.A.R. Granitul).

Pebaza legii de conservare și restaurarea monumentelor istorice, și față de rușinoasa distrugere a celei mai de seamă dovezi de stăpânire romană la gurile Dunării, avem onoare a vă ruga să binevoiți a da dispozițiuni categorice de oprirea acestei distrugerii.

Binevoiți a primi vă rugăm , Domnule Ministru, asigurarea deosebitei noastre considerațiuni.

Președinte,

(ss) N. Iorga

Secretar Dir. General,

(ss) V. Brătulescu

Pentru conformitate cu originalul.

L. I. Iorga

COPIE

Serviciul Contencios

Referat

1939 August 24

40-1-739

Tinutul Dunărea de Jos

Nr. 21694 din 24 August 1939

Registratura Generală

24.VIII.1939!

O copie de pe procesul verbal se va înainta d-lui Profesor Lambrino, spre a dispune conform legii Monumentelor Istorice.

(ss) M. Miloteanu.

Excelență,

Conform delegației Exceelenței Voastre Nr. 21477 din 22 August a.c., am onoare a referi următoarele:

M'am deplasat imediat în comuna Măcin, județul Tulcea după ce am luat contact cu autoritățile locale și cu d-l Comandant al Legiunii de Jandarmi Tulcea, am luat dispozițiunile ce se impuneau de situația dela fața locului și pe care dispozițiuni și constatări le-am consemnat într'un proces verbal semnat de toți cei prezenți și pe care am onoare a-l atașa în original - la prezentul referat.

Sef de serviciu cl.I,

Avocat (ss) N. Cojocaru

Pentru coformitate,

(ss) M. Arnătu

Exceelenței Sale

Domnului Rezydent Regal al Tinutului Dunărea de Jos

Galați

*La fel cu actul,
L. - Lovitru*

Subsemnatul Nicolae Cojocaru, avocat șef de serviciu cli-a în Contenciosul Central al Tinutului Dunărea de Jos, coformându-mă delegației Exceleței Voastre Nr.214147 din 22 August 1939, m'am depalsat în comuna Măcin în ziua de 23 August . Sosins la Pretura plășii, la ora 10 1/2, am găsit prezinte pe d-l Popa Ioan, Comandantul Legiunei de Jandarmi al jud. Tulcea , care fusese la timp înștiințat despre scopul prezentei noastre.

Împreună cu d-sa am mers la primăria orașului unde am găsit pe d-l primar Const. Chivulescu și împreună cu d-sa cum și cu d-l Șef al Poliției locale Vasile Avramescu, însoțiți cu toții de șeful de exploatare al carierii, M. Fătu am mers la fața locului .

D. M. I.
ARHIV
MONUMENTE ISTORICE
NR. FILA 16

În partea dealului, deasupra ~~XXXXXXXX~~ căruia se află ruinele cetății Arnubium dinspre Dunăre unde am găsit lucrători care lucrau la bolovanii mari dărâmați, iar alții făceau găuri în deal pentru a pune dinamita.

Atrăgându-le atențiunea, de ce mai continuă exploatarea din moment ce Excelența Voastră a ordonat încetarea lucrării, șeful de exploatare a căutat să ne explice că în locurile unde exploatează a avut voie ca să lucreze și că în tot cazul nu poate periclita zidurile care se află deasupra dealului.

Atât d-l maior cât și subsemnatul am constatat că totuș dacă s'ar dărâma din deal acolo unde în momentul sosirii noastre se fixa dinamita s'ar periclita ~~XXXXXXXXXX~~ stabilitatea ruinelor care se văd cu ochiul liber și poate și altele cari sunt în momentul de față acoperite cu pământ.

În fața acestei situațiuni și conform delegațiunei ce am primit de acord cu d-l maior Comandant al legiunei, d-l primar al orașului Măcin și în asistența șefului poliției locale care a luat act și va executa am dispus următoarele:

1. Se va sista imediat introducerea dinamitei și dărâmării din deal a pietrei pe toată fața dinspre Dunăre începând dela locul unde este instalată industria de fărâmat piatra și până la casa mică albă proprietatea carierii situată în partea orașului.-

2. Lucrătorii pot până la noi dispozițiuni să ridice piatra care este deja dărâmată din deal cum și să făâme cu dinamita blocurile mari, care sunt la poalele dealului spre a le căra.

3. S'au luat dispozițiuni ca d-l primar al comunei respective și d-l șef al poliției locale pe propria lor răspundere să se îngrijească prin punerea grdienilor de pază, spre a nu se mai dărâma nici un bloc de piatră din deal.

4. Toate măsurile pe cari le-am luat și care sunt consemnate în prezentul proces verbal, sunt luate pe baza delegației Excelenței Voastre și a art. 40 din regulamentul pentru descoperirea monumentelor și obiectelor antice, publicat în M.O.Nr. 237 din 288 Ian. 1892 și pe baza Decretului Lege din 29 Iulie 1919 publicat în M.O.Nr.82 din 29 Iulie 1919.-

Câte un exemplar de pe procesul verbal am înmânat următorilor șefi de autorități:

Domnului Maior Comandant al legiunei de jandarmi; d-lui Primar al Orașului Măcin, d-lui șef al poliției locale, unul pentru pretura respectivă.

Drept care am încheiat prezentul proces verbal, semnându-l după cum urmează.

Delegatul D-lui Rezydent Regal

Sef de serviciu cl.I

Avocat,

(ss) N. Cojocaru

Comandantul Legiunei de jand.al

Județului Tulcea

Maior(s s) Ion Popa

Primarul orașului Măcin

(ss) Const. Chivulescu

Seful Poliției Măcin

Domisar, (ss) Vasile Avramescu

Pentru conformitate,

(ss) M. Arnăutu

40-1939

Copie de pe adresa Nr. 24452 din 22 Septembrie 1939 către Comisiunea Monumentelor Istorice din Ministerul Culetelor și Artelor înreg. la Nr. 2539/1939.

D. M. I.
ARHIVA
MONUMENTE ISTORICE
NR. FILĂ 17

La adresa Dvs. Nr. 2124 din 9 Septembrie a.c., avem onoarea a vă răspunde că încă de la 22 August am luat toate măsurile - printr'un delegat al Tinutului, prin Comandantul Legiunii de Jandarmi Tulcea, Primarul orașului Măcin și șeful poliției locale - ca distrugerea dela Arrubium să înceteze.

Anexăm în copie raportul prezentat de delegatul Tinutului.

Primiți vă rugăm, Domnule Președinte, încredințarea deosebitei noastre considerațiuni.

Rezident Regal,

(ss) Const. C. Giurescu

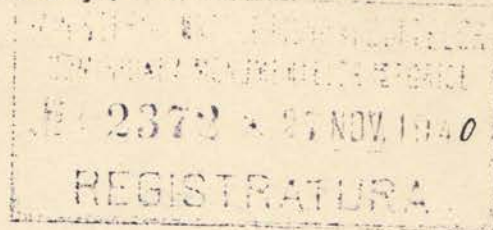
Pentru conformitate cu originalul,

COMISIUNEA MIXTĂ
PENTRU APLICAREA TRATATULUI
CU BULGARIA
DELEGAȚIUNEA ROMÂNĂ

Nr. 633

Anexe : 2

București, 23 Noembrie 1940

Tom. n. 2361/940.

DOMNULE MINISTRU,

Am onoare a vă trimite aci alăturat copia adresei
ce am trimis-o Comisiunii Monumentelor Istorice însoțită de
o anexă.-

Primiți vă rog, Domnule Ministru, asigurarea înaltei

considerațiuni.-

PRESEDINTELE COMISIUNEI

Ministru

(N.Dianu)

Domniei Sale

DOMNULUI MINISTRU AL CULTELOR SI ARTELOR, SI EDUCATIEI
NATIONALE.

23 Noembrie 1946

633
1

DI.N.Dianu

E.D.

DOMNUL DIRECTOR,

Cu ocazia unei vizite întreprinse în Dobrogea de această Comisiune ni s'a adus la cunoștință cele conținut în nota alăturată a D-lui Consilier Harifopol.-

Vă rugăm să binevoiți a dispune să se cerceteze cazul și în caz că chestiunea depinde de alte autorități a ne semnala unde urmează să mai facem vr'o intervențiune

PREȘEDINTELE COMISIUNII

Ministru

(N.Dianu)

COMISIA MONUMENTELOR ISTORICE.

Măcin, 20 Noembrie 1940.

NOTA DE SERVICIU

Deasupra localității Măcin se află resturile cetății romane "Arubium" care prezintă un incontestabil interes arheologic. Dea altfel săpături pentru punerea la iveală a acestor urme ale trecutului roman au fost întreprinse, cu oarecare succes, de D-nii profesori Lambrino și Giurescu din București care au scos la lumina zilei ziduri precum și morminte romane aproape intacte.-

Ori, fără a se ține cont de aceste vestigii ale trecutului, două societăți asociate "Turcoaia" și "Granit" de creațiune recentă, exploatează fără milă granitul și quartzul din care este formată colina pe care este așezată zisa cetate romană, făcând astfel să se surpe atât zidurile descoperite, cât și tezaurile istorice care n'au fost scoase încă la iveală.-

Aceste societăți au ca proprietari și principali acționari pe frații Ghenciu, de origină bulgară, din Brăilă precum și alte personalități politice influente.

Ar fi poate bine venită o intervenție din partea autorităților noastre competente pentru a se pune capăt exploatării acestor două societăți, lăsând colina deasupra Măcinului, pe care se află cetatea "Arubium", exclusiv cercetărilor arheologice întreprinse cu atâta succes.-

ss. E.Zarifopol.

COMISIUNEA MIXTĂ
PENTRU APLICAREA TRATATULUI
CU BULGARIA
DELEGAȚIUNEA ROMÂNĂ

Nr. 735

Anexe :

40-1-1940

București, 10 Decembrie 1940

MINISTERUL CULTURII ȘI CULTELOR
COMISIUNEA MONUMENTELOR ISTORICE
Nr. 2483 * 10 DEC. 1940
REGISTRATURA

D. M. I.
ARHIVA
MONUMENTE ISTORICE
NR. FILĂ 21

*17 XII. 1940
Se referă către autoritățile
locale arătându-se constatările
recente ale Comisiei mixte
V. J. J.*

DOMNULE M I N I S T R U ,

Ca urmare la adresa Dvs. Nr. 2361 din 7 Decembrie
a.c., am onoare a vă ruga să binevoiți a nota că, consta-
tările noastre se refereau la cazuri recente (Noembrie
1940) pe când actele anexe privesc măsuri luate în anul
1939.-

Primiți, vă rog, Domnule Ministru, asigurarea
înaltei mele considerațiuni.-

PRESEDINTELE COMISIUNEI,

(N. Dianu)

Domniei Sale

DOMNULUI MINISTERU AL CULTELOR SI ARTELOR
Comisiunea Monumentelor istorice.

40-3-1943

ROMANIA

MINIST. CULT. NATIONALE SI AL CULTELOR
No. 2944 16 NOV 1943
COMISIUNEA MONUMENTELOR ISTORICE

MINISTERUL CULTURII NAȚIONALE ȘI AL CULTELOR

CONTENCIOSUL

(PENTRU CULTE ȘI ARTE)

D.M.I.
ARHIVA
MONUMENTE ISTORICE
NR. FILA 22

Telefon : 4.39.00

Adresa poștală
Str. General Berthelot Nr. 30

DOMNULUI PRESEDINTE AL
COMISIUNEI MONUMENTELOR
ISTORICE.

16 NOEM. 1943

54910/4321/1943

Dosarul și Nr. dv. Data dv. Dosarul și Nr. nostru (a se repeta în răspuns) Data :

Privește :

Rugăm adresați răspunsul direct Contenciosului

DOMNULE PRESEDINTE,

In referire la adresa Dvs.No.2568/1943, în legătură cu
Cetățile Romane Arrubium - Măcin și Troesmis Igliza din
județul Tulcea, avem onoarea a vă ruga să binevoiți a dis-
pune să ni se înainteze de urgență și intervențiunea ace-
lei Onorate Comisiuni la Subsecretariatul de Stat al Româ-
nizării (C.N.R.), pentru anularea concesiunii exploatării
carierii de piatră, făcute Societății "Granitul" .-

17 XI 1943
Urgent
de comisie intervenție
Tricuri capul
Blancu
Actu

DIRECTOR,

N. Russoluitescu

SEFUL SERVICIULUI,

Blancu

Ing.G.D./G.M.
19.I.1945
Jl.Nr.1258/944
Dos.B.152/942

CARIERE

MINISTERUL ECONOMIEI NAȚIONALE
SUBSECRETARIATUL DE STAT AL INDUSTRIEI, COMERȚULUI ȘI MINELOR
DIRECȚIUNEA GENERALĂ A MINELOR

Adresa poștală:
Calea Victoriei Nr. 133, București III

Adresa telegrafică:
Direcțiunea Generală a Minelor

Telefon, 6-21-70

148/26 Jan 1945

Ministerul Cultelor și Artelor
Comisia Monumentelor Istorice

068532 *24 IAN.1945

*Sursecat
29.I.1945*

*1) Se răspunde că
s'au scut arhiva
de Arhivă
2) Se comunică în copie
Muzeului de Antichități, ca să se angajeze*

Loco.

Dosarul și Nr. nostru (a se repeta în răspuns)

Data

Prin contractul de arendare Nr.11560 din 31 Iulie 1944, s'a arendat de către Ministerul nostru pe timp de 5 ani Soc."Granitul", cariera de granit "Dealul Cetății" în suprafață de 8,8834 ha. situată în comuna Măcin Jud.Tulcea.

Cu ocazia formalităților de punere în posesie a arendașului, Inspectoratul Minier Constanța ne face cunoscut cu raportul său Nr. 1859/1944 înreg.la Nr.93645/Jl.Nr.1258/945 că nu se poate începe exploatarea la carieră, întrucât în perimetrul carierii se găsesc zidurile vechei cetăți "Arrubium" pe care Dvs. ați declarat-o ca monument istoric.

Intrucât suntem de părere că s'ar putea exploata o parte din acest perimetru vă rugăm să binevoiți a delega un reprezentant al Dvs. care să delimiteze zonele de protecție strict necesare în jurul zidurilor cetății, pentru ca acestea să rămână intacte, urmând ca restul ce va rămâne din perimetru să poată fi exploatat.

MINISTRUL
ECONOMIEI NAȚIONALE,

Ing. Șt. Avdeanu

DIRECTOR GENERAL,

[Signature]

Museul de Antichități
București

148/945

8/II/

Domnule D I R E C T O R ,

Avem onoare a vă înainta copie depe adresa Ministe-
rului Economiei Naționale cu nr. 68532 din 24 Ianuarie 1945
rugându-vă să binevoiți a aviza.-

DIRECTOR,

V. Brătulescu

SEE DE SECUR.

Gh. Croitoru

Ministerul Economiei Naționale
Secretariatul de stat al Industriei,
Comertului și Minelor.

148/1945. 6 Februarie 1945

Domnule Ministru,

La adresa Nr. 68532/1945, avem onoare
a vă face cunoscut că s'a cerut avizul Muzeului
Național de Antichități, pentru ca să se poată exploata
la cariera de granit „Dealul Cetății” situată
în comuna Măcin, județul Tulcea, în perimetrul
căreia se află găsite zidurile vechii cetăți
Arrubinum, care este monument istoric.

Director,
V. Brătulescu.

șef de secție,
Gh. Croitoru.

Muzeul de Antichități

București.

N° 148/6/II/1945

Avem onoare a vă înainta copie de pe
adresa Ministerului Economiei Naționale
cu N° 68532. din 24 Ianuarie 1945, rugându-
vă să binevoiți să ~~avizați~~ a aviza.

Director,
V. Brătulescu.

Șef de secție,
Gh. Croitoru.

Să se copieze adresa Ministerului Ec. Nat.

N° 68532/45

Jl. Nr. 17016/1945
Dos. B 152/1945

MINISTERUL MINELOR ȘI PETROLULUI

DIRECȚIUNEA GENERALĂ A MINELOR

CARIERE
D. N. I.
ARHIVA
MONUMENTE ISTORICE
NR. FILĂ *20*

Adresa poștală:
Calea Victoriei Nr. 133, București III

Adresa telegrafică:

Telefon : 6.21.70

Direcțiunea Generală a Minelor
MINIST. CULT. NAȚIONALE ȘI AL CULTELOR
Nº 1188 22 IUL 1945 ♦
COMISIUNEA MONUMENTELOR ISTORICE

09553 * - 6 JUL 1945

MINISTERUL CULTELOR ȘI ARTELOR
Comisiunea Monumentelor Istorice
Str. General Berthelot Nr. 26

L o c e

Dosarul și Nr. dv.

Data

Dosarul și Nr. nostru (a se repeta în răspuns)

Data

Privește

F. Urgent.
cu referința la
avizul cerut în
V. Bărbăntu
în copia Str. Muzeei de Antichități
nr. 20 trimisă
din
feb. 1945.

Prin adresa noastră Nr. 68532/24.I.1945, v'am rugat să delegeți un reprezentant al Dvs. care să delimiteze zonele de protecție strict necesare în jurul vechei cetăți "Anrubiun" declarată de Dvs. monument istoric, situată pe perimetrul carierei "Dealul Cetății" din Comuna Macin Jud. Tulcea arendată de noi Soc. Granitul.

Cerem acest lucru pentru ca arendașul să poată explora restul de carieră.

La această adresă ne-ați răspuns cu scrisoarea Dvs. Nr. 148/din 8.II.1945 prin care ne făceați cunoscut că ați cerut avizul Muzeului Național de Antichități.

Intrucât până astăzi această chestiune n'a fost rezolvată de Dvs. din care cauză Soc. Granitul arendaș carierei de mai sus nu a putut fi pusă în posesie cauzându-se astfel pagube materiale statului, vă rugăm să binevoiți a rezolva această chestiune cu precădere și a ne da răspunsul cât mai neîntârziat.

MINISTERUL
MINELOR ȘI PETROLULUI,

Kau Buleanu

DIRECTORUL MINELOR,

A. H. H.

Muzeului Național de Antichități
Str. Victor Emanuil III nr. 11
L O C O

417/945

17/III/

Domnule D I R E C T O R ,

La raportul nr. 147/945, avem onoarea a vă înainta aci
alăturat copia după planul cetății romane Arrubium din Măcin,
aducându-vă la cunoștință că s'a intervenit pe lângă Con-
tenciosul Ministerului Cultelor și Artelor pentru rezolvarea
juridică a cazului cetății "Arrubium" ridicat de D-stră.-

DIRECTOR,

V. Brătulescu

SEF DE BIROU,
z Levescu
C. Levescu

†

Muzee

26-5-1945

Ministerul Cultelor și Artelor
Serviciul Contenciosului

D. M. I.
ARHIVA
MONUMENTE ISTORICE
NR. FILĂ *28*

417/1945

17/III/

Domnule M I N I S T R U ,

Aven onoare a vă înainta aci alăturat în copie adresa
Muzeului Național de Antichități nr. 147 din 3 Martie 1945
împreună cu planul cetății Romane Arrubium din Măcin, rugându-
vă să binevoiți a cerceta cazul ridicat de Muzeul Național
de Antichități și a referi cele legale.-

DIRECTOR,

V. Brătulescu

SEF DE BIROU,
C. Levescu
C. Levescu

ROMÂNIA

D. Nr. 1.
ARHIVA
MONUMENTE ISTORICE
S. FILA 29

MINISTERUL CULTURII NAȚIONALE ȘI AL CULTELOR
MUZEUL NAȚIONAL DE ANTICHITĂȚI

FUNDAT ÎN ANUL 1864

BUCUREȘTI — STRADA VICTOR EMANUEL III, Nr. 11 — TELEFON 1.07.32

693

Nr. 498 / 23 Iulie 1945 194

MINIST. CULT. NAȚIONALE ȘI AL CULTELOR
Nr. 01345 * 23 IULIE 1945 *
COMISIUNEA MONUMENTELOR ISTORICE

COMISIUNEA MONUMENTELOR ISTORICE

7 cu → ne La adresa Dvs. nr. 1188/945 :

Avem onoare a vă aduce la cunoștință
că cu adresa noastră Nr. 147 din 3 Martie 1945
v'am înaintat un plan al cetății ~~fela~~ Măcin și
am arătat că exploatarea carierii de piatră tre-
buie interzisă pe tot teritoriul cetății plus o
centură de siguranță de 50 metri.

Pentru amănunte vă rugăm să binevoiți
a vă adresa D-lui E. Condurachi, profesor la
Școala de Arhivistică și Paleografie, și con-
ducător al săpăturilor arheologice dela Măcin.

DIRECTOR-DELEGAT

Auceuc. Slavescu

8 Aug 1945
Se raspunde
fir. Inznelor
cu s'a cerut avizul
contencionarii Min. Intelor.
Se cere contencionarii
să trimită avizul privat
la cetatea Arcebiu,
aviz cerut într-o de la 17
Martie 1943, cu adresa
nr 417/945
V. Bratuly

Jl. Nr. 17016/1945
Dos. B 152/1945

MINISTERUL MINELOR ȘI PETROLULUI

CARIERE
D. M. I.
ARHIVA
MONUMENTE ISTORICE
NR. FILA *do*

DIRECȚIUNEA GENERALĂ A MINELOR

Adresa poștală:
Calea Victoriei Nr. 133, București III

Adresa telegrafică:
Direcțiunea Generală a Minelor

Telefon: 6.21.70

MINISTERUL CULTELOR ȘI ARTELOR
Comisiunea Monumentelor Istorice

Str. General Berthelot Nr. 28

L o c e

MINIST. CULT NATIONALE SI AL CULTELOR
No 1188
1945
COMISIUNEA MONUMENTELOR ISTORICE

09553 * - 6 JUL 1945

Dosarul și Nr. dv.

Data

Dosarul și Nr. nostru (a se repeta în răspuns)

Data

Privește

F. urgent.
In copia Sr. Inspectorului de Antichități
la rugămintea de a mi se trimite
originalul cerut în scris din
1. Borănești
feb. 1945.

Din adresa noastră Nr. 68532/24.I.1945, v'am rugat să dele-
gati un reprezentant al Dvs. care să delimiteze zonele de pro-
tecție strict necesare în jurul vechei cetăți "Arrubium" de-
clarată de Dvs. monument istoric, situată pe perimetrul carie-
rei "Dealul Cetății" din Comuna Măcin Jud. Tulcea arendată de
noi Soc. Granitul.

Ceream acest lucru pentru ca arendașul să poată exploa-
ta restul de carieră.

La această adresă ne-ați răspuns cu scrisoarea Dvs. Nr.
148/din 8.II.1945 prin care ne făceați cunoscut că ați cerut
avizul Muzeului Național de Antichități.

Intrucât până astăzi această chestiune n'a fost rezol-
vată de Dvs. din care cauză Soc. Granitul arendaș carierei
de mai sus nu a putut fi pusă în posesie cauzându-se astfel
pagube materiale statului, vă rugăm să binevoiți a rezolva
această chestiune cu precădere și a ne da răspunsul cât mai
neîntârziat.

MINISTRUL
MINELOR ȘI PETROLULUI,

Haubuleanu

DIRECTORUL MINELOR,

[Signature]

Mapa în încheietură

26-5-1945

Museului de Antichități
București

1188/945

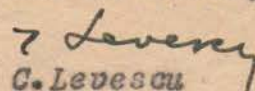
/11/VII/

Avem onoare a vi trimite în copie adresa Ministerului Minelor și Petrolului - Direcțiunea Minelor - nr. 9553/1945 privind delimitarea zonelor de protecție necesare în jurul vechii cetăți "Arrubium" cu rugămintea să binevoiți a ne trimite de urgență avizul cerut încă din februarie 1945 cu nr. 148/945.-

DIRECTOR,

V. Brătulescu

SEF DE BIROU,

C. Levescu

este da

MINISTERUL CULTURII NAȚIONALE ȘI AL CULTELOR
MUZEUL NAȚIONAL DE ANTICHITĂȚI

FUNDAT IN ANUL 1864

BUCUREȘTI — STRADA VICTOR EMANUEL III, Nr. 11 — TELEFON 1.07.32

D.M.I.
ARHIVA
MONUMENTE ISTORICE
NR. FILA 27

Nr. 147 / 3 Martie 1945

COMISIUNEA MONUMENTELOR
ISTORICE

MINIST. CULT. NAȚIONALE ȘI AL CULTELOR
N. 11417 - FEB 1945
COMISIUNEA MONUMENTELOR ISTORICE

La adresa Dvs. Nr. 148/1945, avem onoare a vă înainta aci alăturat un plan al cetății dela Măcin.

După cum se vede din planul anexat cetatea romană Arrubium este așezată pe stâncă exploatată în partea de NV, SV și S. de Societatea "Granitul". Forma cetății este aproape dreptunghiulară, având laturile de 2,20 x 1,70 m. Suprafața aproximativă a cetății este de 37,400 m.p.

Tot din planul anexat se poate vedea că o bună parte a cetății a fost stricată până acuma de carieră de piatră. In consecință trebuie interzisă în chip absolut continuarea exploatării pe toată suprafața cetății, păstrându-se, acolo unde terenul permite, și o centură de siguranță de cel puțin 50 m.

DIRECTOR DELEGAT,

Mucinc Saveanu

1) Se întorcine din nou în sensul adresei și se copiează planul în patru exemplare din care unul se restituie Mușcalui pentru Arhivă, unul se va anexa adresei către Comitetul în vederea documentării în celelalte și vor păstra în Arhivă noastră, la mapa cetăți sau la mapa Mușcalui de Antichități.

Originalul planului se găsește într-un sertar în biroul secret. Comisiei.

Muzeului Național de Antichități

Str. Victor Emanuil III nr.11

L O C O

417/945

17/III/

Domnule D I R E C T O R ,

La raportul nr.147/945, avem onoare a vă înainta aci
alăturat copia după planul cetății romane Arrubium din Măcin,
aducându-vă la cunoștință că s'a intervenit pe lângă Con-
tenciosul Ministerului Cultelor și Artelor pentru rezolvarea
juridică a cazului cetății "Arrubium" ridicat de D-stră.-

DIRECTOR,

V.Brătulescu

SEF DE BIROU,

C. Levescu
C. Levescu

Arhivele Antichitatile

26-5-1945

Depozit.
ARHIVA
MONUMENTE ISTORICE
NR. FILA 20

Exp. 22/8/1945

Ministerul Artelor
Direcția Contencios

1345/945

Ca urmare avizului Dvs., din 26 Martie 1945 pus pe adresa noastră Nr. 595/945, anexat în copie, și ca urmare adresei Ministerului Minelor și Petrolului, Direcțiunea Minelor Nr. 9553/945, anexată în copie, avem onoare a vă ruga să binevoiți a vă da avizul asupra acestei chestiuni.-

DIRECTOR
V. Brătulescu
V. Brătulescu

SEF DE BIROU
C. Levescu
C. Levescu

26-5-1945

~~40-2-1945~~

J. Tulcea

Ministerul Minelor și al Petrolului
Direcția Minelor

1345/945

Domnule M I N I S T R U ,

La adresa Dvs. nr. 9553/945, avem onoare a vă face cunoscut că, în conformitate cu Legea de conservare și restaurare a monumentelor istorice, ci avizul Comisiei de Cercetare și al Muzeului Național de Antichități nu se aprobă ca societatea "Granitul" să exploateze cariera Dealul-Cetății din Comuna Măcin, jud. Tulcea.-

Ca urmare vă rugăm să binevoiți a dispune să se ia măsurile de rigoare ca Societatea Granitul să nu mai exploateze piatră în raza niciunei cetăți din Dobrogea.-

PRESEDINTE,

Alah

Al. Lapedatu

SECRETAR-DIRECTOR,

V. Brătulescu
V. Brătulescu

Com. Comis. Cluj.
107.

5. 9. 45
Se aprobă
Lh

D. M. I.
ARHIVA
MONUMENTE ISTORICE
NR. FILĂ 92

Amz.
25. VIII. 1945.

MINISTERUL ARTELOR
REGISTRATURA GENERALĂ

Fată de răspunsul
categoriic al Muzeului
National de arhitectură
cuprins în ad. A
147 din 3 Martie 1945,
soluționea de compro-
mis propusă de
Minist. Minelor și
Petrolului cu ad.

A 9533/1945 nu
poate fi acceptată
de Comisiunea
Monumentelor Istoriale.

În consecință sun-
tem de părere a se
răspunde Ministe-
rii Minelor și Petrolu-
lui în sensul celor
de mai sus, reluând
acelui departament
temeinul legal al
opinerii noastre
care rezidă în dis-
pozițiile și spi-
ritul art. 3 al. 7.

8 din legea p. conserva-
rea și restaurarea mo-
numentelor istorice
din 29 Iulie 1919.

Se va cere Ministe-
rii Minelor și Petrolu-
lui să ia măsurile ne-
cesare în scopul ca de-
partamentul să nu mai
fie pus în posesia
carierii Dealul Ce-
tăței din com. Chocia Jid.
Tulcea - luată în are-
stă de la Stat de sus-
țina societate.

N. Russo-Cuțescu.

MINISTERUL CULTELOR ȘI ARTELOR
COMISIUNEA MONUMENTELOR ISTORICE

Str. General Berthelot Nr. 28, S. II

Telefon : 4.39.00

Ministerul Artelor
Direcția Contencios

22 AUG. 1945

22/8/1945.

1345/945

Dosarul și Nr. nostru (a se repeta în răspuns)

Data

Că urmare avizului Dvs., din 26 Martie 1945 pus pe adresa noastră Nr. 595/945, anexat în copie, și ca urmare adresei Ministerului Minelor și Petrolului, Direcțiunea Minelor Nr. 9553/945, anexată în copie, avem onoare a vă ruga să binevoiți a vă da avizul asupra acestei chestiuni.-

DIRECTOR

V. Brătulescu
V. Brătulescu

SEF DE BIROU

C. Levescu
C. Levescu

C O P I E

Muzeul Național de Antichități

Nr. 147 din 3 Martie 1945

Comisiunii Monumentelor Istorice

La adresa Dvs.nr. 148/945, avem onoare a vă înainta aci alăturat un plan al cetății dela Măcin.-

După cum din planul anexat cetatea română Arrubium este așezată pe stânca exploatată în partea de NV, SV și S. de Societatea "Granitul". Forma cetății este apropiată de dreptunghiulară, având laturile de 2,20x1,70 m. Suprafața aproximativă a cetății este de 37,400 m.p.-

Tot din planul anexat se poate vedea că o bună parte a cetății a fost stricată până acuma de carieră de piatră. În consecință trebuie interzisă în chip absolut continuarea exploatării pe toată suprafața cetății, păstrându-se, acolo unde terenul permite, și o centură de siguranță de cel puțin 50 m+-

DIRECTORUL DELEGAT,

(ss) Sauciuc Saveanu

p. conformitate,

SC

ROMANIA

26-5-1945

MINISTERUL CULTELOR ȘI ARTELOR
COMISIUNEA MONUMENTELOR ISTORICE

D.M.I.
ARHIVA
MONUMENTE ISTORICE
NR. FILA 24

Str. General Berthelot Nr. 28, S. II

Telefon: 4.39.00

Ministerul Cultelor și Artelor
Serviciul Contenciosului

MINISTERUL CULTELOR ȘI ARTELOR
Nr. 014862 din 19 MAR 1945
REGISTRATURA GENERALA

Comisiunea Monumentelor Istorice
Sediu la 30 Martie 1945

417/945

Dosarul și Nr. nostru (a se repeta în răspuns)

Data 17/III/

Vezi Tomenul nr. 595/1945

prin care Com. Mon. Istorice

MINISTERUL CULTELOR ȘI ARTELOR
CONTENCIOSUL
PRIMIT LA 20 MART. 1945
No. 870

Handwritten notes in left margin:
- 28 Martie 1945
- f. unghiu
- Ores arse
- 1. t. unghiu pentru
- arse
- M. Brătulescu

a hotărât să se publică
Secretele de clasă a

Domnule MINISTRU,

monumente istorice ale atepilor

cupruse în lista anexă la adresa M. N. A. Nr. 226/1945

Avem onoare a vă înainta aci alăturat în copie adresa
Muzeului Național de Antichități nr. 147 din 3 Martie 1945
împreună cu planul cetății Romane Arrubium din Măcin, rugându-
vă să binevoiți a cerceta cazul ridicat de Muzeul Național
de Antichități și a referi cele legale.-

DIRECTOR,

V. Brătulescu
V. Brătulescu

ȘEF DE BIROU,
z. Levescu
C. Levescu

da

Amf

26. Martie 1945

Pentru impiedicarea Soc. „Granitul” de a continua exploatarea carierei sale de piatră din Măciu, care produce stonaciuni zidurilor cetății romane Anulsiu, munit de parere să se ceară, în primul rând, pe cale de ordinul prezidențial, sistarea tuturor licențelor de exploatare a monumentului Soc., iar în al doilea rând să se facă intervenție la Ministerul Afacerilor Interne, pentru ca prin organele în subordine să dispună oprirea exploaterii pentru la lichidarea conflictului pe cale judecatorească.

Pentru a formula cererea de referire, este necesar să ni se înainteze de urgență copii de pe decretul regal, prin care cetatea Anulsiu a fost clasată monument istoric.

Decretul se va cere dela Comisiunea Monumentelor Istorie.

Ministru
 P. I. I.

C O P I E . -

M I H A I I - i u

Prin grația lui Dumnezeu și voința națională

R E G E A L R O M A N I E I

La toți de față și viitori sănătate.

Asupra raportului Ministrului Nostru Secretar de Stat la
Departamentul Artelor Nr.21915/945.

Având în vedere procesul verbal din 30 Martie 1945, al Co-
misiunii Monumentelor Istorice,

Având în vedere dispozițiunile art.3 din legea pentru
conservarea și restaurarea monumentelor istorice din 29 Iulie
1919,

In baza dispozițiilor Înaltului Decret Regal Nr.1626
din 31 August 1944,

Am decretat și decretăm :

Art.I.-Cetățile antice :Istria (Hristria),Pantelimonul de
sus (Ulmetum),Adamklisi (Tropaeum),Capidava (Capidava),Mangalia
(Callatis),Mârșova (Carsium),Iglița-Turcoaia (Troesmis),Garvăn
(Dinogetia-Bisericuța),Enisala (Naracleea),Măcin (Arrubium),
Isaccea (Noviodunum),Slava Rusă (Ibidia),Turnu-Severin (Drubeta,
Celei (Sucidava),Cervavoda (Axiopolia),se clasează monumente is-
torice.-

Art.II.-Ministrul nostru secretar de Stat la Departamentul
Artelor este însărcinat cu executarea dispozițiilor prezentu-
lui decret.-

Dat în București la 25 Aprilie 1945.-

M I H A I I - i u R E G E . -

Nr.1384/945

MINISTRUL ARTELOR
(ss) M. Ralea

p. conformitate

Cu. Iancu

Muzeul Național de
Antichități
București

str. Victor Emanuel III No 11

2025/1945

Ca urmare la adresa dvs. Nr
753/1945 privitoare la exploatarea
carierii de piatră de la cetatea
antică Arulium (Măcin), avem
onoare a vă ruga să binevoiți
a ne trimite copia procesului
verbal și a planului, menționate
în referatul d-lui prof. Emil
Condurachi.

Director,

Sef de birou
R. I. I.

C O P I E . -

MINISTERUL MINELOR SI PETROLULUI
Direcțiunea Minelor.

Nr.9553/945

către

MINISTERUL CULTELOR SI ARTELOR
Comisiunea Monumentelor Istorice

Prin adresa noastră Nr.68532/24.I.945, v'am rugat să delegați un reprezentant al Dvs. care să delimiteze zonele de protecție strict necesare în jurul vechei cetăți "Arrubium" declarată de Dvs. monument istoric, situată pe perimetrul carierei "Dealul Cetății" din Comuna Măcin jud. Tulcea arendată de noi Soc. Granitul.-

Cerem acest lucru pentru ca arendașul să poată exploata restul de carieră.-

La această adresă ne-ați răspuns cu scrisoarea Dvs. Nr. 148/8.II.945 prin care ne faceți cunoscut că ați cerut avizul Muzeului Național de Antichități.-

Intrucât până astăzi această chestiune n'a fost rezolvată de Dvs. din care cauză Soc. Granitul arendașul carierei de mai sus nu a putut fi pusă în pisezie cauzându-se astfel pagube materiale statului, vă rugăm să binevoiți a rezolva această chestiune cu precădere și a ne da răspunsul cât mai neîntârziat.-

p. MINISTRUL
MINELOR SI PETROLULUI
(ss) Indescifrabil

DIRECTORUL MINELOR
(ss) Indescifrabil

p. conformitate

Cu. Mănuș

40-2-945

MINISTERUL EDUCAȚIUNII NAȚIONALE
DIRECȚIUNEA MUZEULUI NAȚIONAL DE ANTICHITĂȚI
BUCUREȘTI

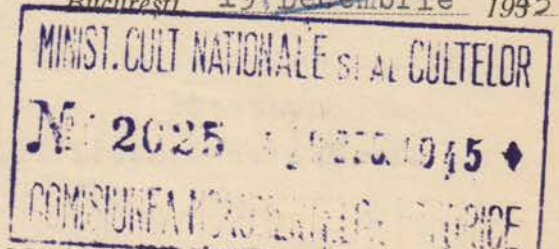
STRADA VICTOR EMANUEL III, Nr. 11

Nr. 753

Bucuresti 19 Decembrie 1945

COMISIUNEA MONUMENTELOR ISTORICE

20 XII. 945.
Se vede hărțuiala de Antichități
ce se trunchiea prin procesul verbal
și a planului.
V. Brătulescu

Urmare corespondenței noastre referitoare
exploatarea carierei de piatră dela cetatea
antică Arrubium (Măcin), avem onoare a vă înainta
referatul d-lui Prof. Emil Condurachi, delegat
pentru delimitarea acestei cetăți.

Pentru a da posibilitate Ministerului Mine-
lor și Petrolului să continue contractul încheiat
cu Soc. "Granitul", d-sa propune să se permită ex-
ploatarea carierei de piatră pe latura de Vest a
perimetrului cetății - însemnată pe plan cu lite-
rele C F - menținând, dacă este posibil, sau sacri-
ficând zidul D E, care intră în această porțiune.

Ne permitem să propunem pentru a fi comu-
nicată Ministerului Minelor și Petrolului soluția
a doua a d-lui prof. Condurachi, care prevede con-
servarea zidului D.E. atât cât este cu putință.

Menționăm că un exemplar al planului și
al procesului verbal întocmit se găsesc la Mini-
sterul Minelor și Petrolului.

DIRECTOR DELEGAT

29 I 946
Se comu-
nicat cu Nr. 77/946.
acte. V. Brătulescu

I. Tulcea

40-2-1945

Muzeul Național de Antichități
București
Str. Victor Emanci III Nr. 11

2025/945 - 29-XII-945.

Ca urmare la adresa Dvs. Nr. 753/945 privitoare la
exploatarea carierei de piatră dela Cetatea antică Arru-
bium (Măcin), avem onoare a vă ruga să binevoiți a ne
trimite copia procesului verbal și a planului, menționate
în referatul d-lui profesor Emil Condurachi.-

DIRECTOR

V. Brătulescu
V. Brătulescu

SEF DE BIROU

C. Levescu
C. Levescu

REFERAT

DOMNULE DIRECTOR,

În urma recomandării Dvs., am fost delegat de către Comisiunea Monumentelor Istorice pentru ca, împreună cu delegații Ministerului Minelor și Petrolului și a Soc. "Granitul" să procedăm la delimitarea perimetrului cetății romane dela Arrubium (Măcin). Am procedat la această delimitare în ziua de 20 Noembrie crt. împreună cu dl. Ing. Alexandru Răutu, șeful regiunii miniere Galați și cu dl. căpitan Emil Țicău, delegatul soc. "Granitul".

Din procesul verbal încheiat, însoțit de schița de plan alăturată, reies următoarele:

Cu excepția unui singur fragment bine conservat, incinta de Vest a cetății a fost în întregime distrusă de exploatarea carierii de piatră anterioară anului 1939. Pe latura de Nord a cetății, acordată spre exploatare Direcției Generale a Drumurilor, a fost ruinat, în vara anului 1944, un turn de gardă (A. pe schița de plan alăturată), degajat de subsemnatul în cursul campaniei de săpături din 1943. În acest sector ca și în sectorul A - B, exploatarea a fost definitiv oprită.

Exploatarea ar putea continua numai pe o suprafață de circa 1400 m.p., pe latura de Vest a perimetrului cetății (porțiunea însemnată pe schița de plan cu literele C.F), acolo unde incinta este deja distrusă și până în locul unde apare încă stânca aparentă. Singura dificultate stă în faptul că pe această porțiune se mai găsește un fragment de zid interior, degajat în aceeași campanie de săpături din 1943.

Pentru a putea da posibilitate Minist. Minelor și Petrolului să continue în parte contractul încheiat cu Soc. "Granitul" pe această porțiune de 1400 m.p., există deci două soluții:

1/ Exploatarea întregii suprafețe (desemnată pe plan cu literele C.D.E.F.) cu sacrificarea fragmentului de zid D.E. rămas izolat;

2/ Exploatarea suprafeței, cu menținerea zidului izolat D.E. Trebuie să adăugăm în practică, conservarea acestui zid izolat nu va fi deloc ușoară și, în parte cel puțin ineficace.

În consecință am onoarea a vă ruga să binevoiți a propune

Comisiunii Monumentelor Istorice, una din aceste două soluții, spre a fi recomandată Ministerului Minelor și Petrolului care va trebui la rândul său să fixeze bornele suprafeței de exploatare.

Anexez procesul-verbal încheiat împreună cu delegații Minist. Minelor și Petrolului și a Soc. "Granitul", precum și schița de plan întocmită de dl. ing. Alexandru Răutu, șeful regiunii miniere Galați.

Lu. Comberachi

București, 15 Decembrie 1945

+
Tulcea
Lucia

40-2-1945

Ministerul Economiei Naționale
Secretariatul de Stat al Industriei
Comerțului și Minelor

D. M. I.
ARHIVA
MONUMENTE ISTORICE
NR. FILA 42

148/945

8/II/

Domnule M I N I S T R U ,

La adresa nr. 68532/945, avem onoare a vă face cunoscut
că s'a cerut avizul Muzeului Național de Antichități, pentru
ca să se poată exploata la cariera de granit "Dealul Cetății"
situată în comuna Măciu, județul Tulcea, în perimetrul căreia
se găsesc zidurile vechii cetăți Arrubium, care este monument
istoric.-

DIRECTOR,

V. Brătulescu

SEF DE SECȚIE,

Gh. Croitoru

1345/945

40-1-1946.

Ministerul Minelor și Petrolului
Direcția Minelor, Serviciul Carierelor

28/IX.

1063/946

Referindu-ne la adresele Nr. 10140 și 16043/946, avem onoare a vă face cunoscut că în ședința din 23.I.a.c., Comisiunea noastră a aprobat în întregime raportul Dlui. Prof. Em. Condurache, delegat de noi, de a delimita zona de protecție a cetății Arrubium aflată pe perimetrul carierei "Dealul Cetății" din comuna Măcin Jud. Tulcea.-

Se aprobă a se continua exploatarea acestei cariere numai pe o suprafață de circa 1400 m.p. pe latura de Vest a perimetrului cetății (porțiune însemnată pe schiță de plan cu literele C.F.) acolo unde incinta cetății este deja distrusă și până în locul unde apare încă stânca aparentă, cu condițiunea ca să se mențină zidul D.E. atât cât va fi posibil.-

Totodată menționăm că un exemplar al planului și al procesului verbal întocmit la fața locului vi s'a înaintat și Dos. de către Ocolul Minier Galați.-

DI RECTOR

V. Brătulescu

Șef de birou

.Iacomi

DC.19.8.1942
Jl.Reven.27812/1945
B.152/1942

MINIST. CULT. NAȚIONALE ȘI AL CULTELOR
No 1063 27 AUG 1946
COMISIUNEA NAȚIONALĂ DE MONUMENTE ISTORICE

MINISTERUL MINELOR ȘI PETROLULUI

DIRECȚIUNEA Minelor

Serviciul Carierelor D.M.I.

Adresa poștală:
Calea Victoriei Nr. 133, București III

Telefon: 6.21.70

ARHIVA
MONUMENTE ISTORICE
NR. FILĂ 43

COMISIUNEA MONUMENTELOR ISTORICE
DIN MINISTERUL ARTELOR

16043 * 24.AUG 1946

LOCO

Str. Gen. Berthelot, No. 28

Dosarul și Nr. *27 Aug 1946*

Data *27 Aug 1946*

Dosarul și Nr. nostru (a se repeta în răspuns)

Data

Privește

Se trimite aprobarea, cuprinsă în procesul verbal al comisiei respective în copia schiței de plan. V. Brătulescu

Revenind la adresa noastră No.10140 din 24 Iunie 1946

avem onoare a vă ruga să binevoiți a ne comunica aprobarea Dvs. dată asupra raportului D-lui Prof. Emil Condurachi, delegatul Dvs., privind delimitarea zonei de protecție a cetății "Arrubium" aflată pe perimetrul carierei "Dealul Cetății" din com. Măcin Jud. Tulcea. Totdeodată vă rugăm să binevoiți a ne trimite și o copie după schița de plan a carierei, care prin această delimitare, a fost redusă dela 8,8837 ha la 0,1400 ha.

DIRECTORUL MINELOR,

Ing. G. Ionescu

SEFUL SERVICIULUI,

Sturtescu